

Sygn. akt: XII C 156/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach XII Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Piotr Suchecki
Protokolant:	Magdalena Kostur

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko J. J. (1)

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

oddala powództwo.

	SSO Piotr Suchecki	
--	--------------------	--

Sygn. akt XII C 156/15

UZASADNIENIE

A. J. wniósł o zobowiązanie J. J. (1) do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na jego rzecz prawa własności nieruchomości położonej przy ul. (...) w K. /dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi Księgę Wieczystą nr (...)/ oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów postępowania. Uzasadniając powództwo oświadczył, że pozwana wykorzystując jego zły stan zdrowia i wynikającą z tego nieświadomość prawdopodobnie w dniu 9 czerwca 2015 r. sprowadziła do szpitala notariusza i podstępnie podsunęła mu do podpisu dokument. O sporządzonym wbrew jego woli akcie notarialnym darowizny dowiedział się po opuszczeniu szpitala w dniu 12 czerwca 2015 r. i skutkiem tego wystosował do pozwanej oświadczenie o odwołaniu darowizny. Nadmienił, że nie było to pierwsze szkodliwe działanie pozwanej przeciwko członkom rodziny.

J. J. (1) domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Wyjaśniła, że do zawarcia umowy darowizny doszło wyłącznie na wyraźne życzenie powoda – jej ojca, który chciał dokonać takiego rozporządzenia zanim wróci ze szpitala do domu, albowiem obawiał się reakcji mieszkającego z nim syna. Podniosła, iż umowa została zawarta z pełną świadomością po stronie powoda, czego gwarantem był notariusz. Nadto wskazała na brak podstawy do odwołania darowizny, albowiem oświadczenia tego rodzaju nie mogą skutecznie usprawiedliwiać okoliczności poprzedzające jej dokonanie.

Stan faktyczny:

W dniu 11 czerwca 2015 r. przebywający w szpitalu w T. A. J. dokonał darowizny nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi Księgę Wieczystą nr (...), na rzecz swojej córki J. J. (1). Umowa została zwarta przed notariuszem M. D., który specjalnie w tym celu przybył do szpitala.

Po opuszczeniu szpitala i powrocie do domu A. J. złożył wobec J. J. (1) pisemne oświadczenie o odwołaniu darowizny, jako przyczynę wskazując podstępne działanie polegające na wykorzystaniu jego nieświadomości i podsuniecie mu dokumentu do podpisu, z czego nie zdawał sobie sprawy. Oświadczenie to dotarło do J. J. (1) w dniu 25 czerwca 2015 r.

/okoliczności niesporne/

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę przeprowadzenia rozważań prawnych Sąd dokonał mając na uwadze, że okoliczności faktyczne w zakresie koniecznym do rozstrzygnięcia miały charakter niesporny, o czym strony oświadczyły wprost /art. 229 k.p.c./. Tym samym wszelkie wnioski dowodowe stron, zmierzające do ustalenia dalej idących okoliczności faktycznych, prowadziłyby do zbędnego przedłużania postępowania i zostały oddalone na podstawie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Powód wystąpił przeciwko pozwanej z powództwem opartym na art. 405 k.c. i art. 64 k.c. w zw. z art. 1047 § 1 k.p.c. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, w związku ze skorzystaniem przez niego uprawnienia do odwołania darowizny.

W świetle powyższego darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności /art. 898 § 1 k.c./, a darowiznę jeszcze niewykonaną, jeżeli po zawarciu umowy jego stan majątkowy uległ takiej zmianie, że wykonanie darowizny nie może nastąpić bez uszczerbku dla jego własnego utrzymania odpowiednio do jego usprawiedliwionych potrzeb albo bez uszczerbku dla ciężących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych /art. 896 k.c./

Z twierdzeń powoda przedstawionych na uzasadnienie powództwa, a także z treści jego oświadczenia złożonego pozwanej w trybie art. 900 k.c. wynika, że przyczyną, dla jakiej postanowił odwołać darowiznę było to, że pozwana miała podstępnie wykorzystać jego nieświadomość, przez co wbrew własnej woli dokonał darowizny na jej rzecz.

Okoliczności poprzedzające dokonanie darowizny, czy nawet towarzyszące zawarciu umowy nie mogą – w świetle powołanych przepisów stanowić podstawy do jej odwołania.

Powód jako przyczynę odwołania darowizny wskazuje swoją nieświadomość rozporządzenia nieruchomością wywołaną stanem zdrowia. W takim przypadku wskazać należy, że zgodnie z art. 82 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. Jeśli twierdzenia powoda polegają na prawdzie, to złożone przez niego oświadczenie o dokonaniu darowizny byłoby dotknięte sankcją nieważności. Tym samym, jeśli umowa darowizny byłaby nieważna, to odwoływanie jej byłoby bezprzedmiotowe.

Jeśli założyć, że umowa jednak byłaby zawarta w sposób ważny, to odwołując darowiznę powód musiałby wskazać na takie okoliczności, które wystąpiły już po jej dokonaniu. Odwołanie darowizny nie jest bowiem możliwe z powołaniem się na okoliczności, nawet najbardziej drastyczne, które miałyby miejsce przed oświadczeniem o darowiznie. Powód w swoim oświadczeniu wyraźnie odwoływał się do niewdzięczności pozwanej, a o niewdzięczności obdarowanego można mówić dopiero po obdarowaniu go, a nie przed takim aktem. Tymczasem z oświadczenia powoda, datowanego na dzień 23 czerwca 2015 r. wynika, że wszelkie okoliczności jakie uzasadniać miałyby odwołanie darowizny, nastąpiły przed jej dokonaniem, ewentualnie towarzyszyły tej czynności.

Mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności sąd orzekł o oddaleniu powództwa.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu pomiędzy stronami było zbędne, albowiem pozwana, która wygrała proces w całości, nie poniosła żadnych kosztów w rozumieniu art. 98 k.p.c.